

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนางจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 50 W เพื่อใช้ขับหลอด LED กำลังสูง ให้ค่าตัวประกอบกำลังเป็น 1 นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพ (η) ของ วงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์และวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ โดยใช้ความต้านทานเป็นโหลด และหาประสิทธิภาพ (η) ของชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์เมื่อขับหลอด LED กำลังสูงแบบแฟคคู่ นอกจากนี้ยังทำการเปรียบเทียบค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\text{COS}\phi$) และค่ากำลังไฟฟ้าจริงด้านขาเข้า (Real Power) ระหว่างหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 W กับหลอด LED กำลังสูงแบบแฟคคู่ ผลการทดลองงานวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการทดสอบประสิทธิภาพ (η) วงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์โดยใช้ความต้านทานเป็นโหลด

การทดสอบวงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 100 W ที่แรงดันไฟเอาต์พุต +390 V ด้วยการปรับค่าความต้านทานโหลดและเปลี่ยนค่าแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ AC ทางด้านอินพุตตั้งแต่ 180 V - 240 V พบว่า ประสิทธิภาพ (η) ของวงจรสูงกว่า 80 % เป็นไปตามสมมติฐาน (1) ที่ตั้งไว้ 80 % และเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\text{COS}\phi$) สูงกว่า 0.87 เข้าใกล้ 1 ทำให้ค่ากำลังไฟฟ้าปรากฏ VA (W) ใกล้เคียงกับค่ากำลังไฟฟ้าจริง Power AC (W) แสดงให้เห็นว่า เกิดการสูญเสียกำลังไฟฟ้าในระบบต่ำ ส่วนขนาดกำลังไฟฟ้า Power (O/P) ทางด้านเอาต์พุตค่อนข้างคงที่และสามารถจ่ายกำลังไฟฟ้าได้มากกว่า 70 W ดังนั้น วงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์นี้สามารถนำไปขับวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 50 W ได้อย่างเหมาะสมต่อไป และเมื่อพิจารณาที่ระดับแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ AC 160 V - 170 V จะเห็นว่า ประสิทธิภาพ (η) ของวงจรลดต่ำลง 2 - 3 เท่า

2. ผลการทดสอบประสิทธิภาพ (η) วงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์โดยใช้

ความต้านทานเป็นโหลด

การทดสอบวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 50 W ที่แรงดันไฟเอาต์พุต +150 V ด้วยการปรับค่าความต้านทานโหลดและเปลี่ยนค่าแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ AC ทางด้านอินพุตตั้งแต่ 160 V - 240 V พบว่า ประสิทธิภาพ (η) ของวงจรสูงกว่า 80 % เป็นไปตามสมมติฐาน (1) ที่ตั้งไว้ 80 % แต่เพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) ต่ำกว่า 0.64 ซึ่งมีค่าค่อนข้างต่ำ ทำให้ค่ากำลังไฟฟ้าปรากฏ VA (W) แตกต่างกับค่ากำลังไฟฟ้าจริง Power AC (W) ค่อนข้างมาก แสดงให้เห็นว่าเกิดการสูญเสียกำลังไฟฟ้าในระบบค่อนข้างสูง ส่วนกำลังไฟฟ้า $Power_{(o/p)}$ ทางด้านเอาต์พุตสามารถจ่ายกำลังไฟฟ้าได้มากกว่า 50 W ดังนั้น จึงสามารถนำไปขับหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจที่ออกแบบใช้กำลังไฟฟ้าเพียง 45 W ได้เป็นอย่างดี

3. ผลการทดสอบหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจขับด้วยชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์

การทดสอบหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจ ขับด้วยชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์ ซึ่งประกอบด้วยวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 50 W เพื่อใช้ขับหลอด LED กำลังสูง โดยมีวงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 100 W ใส่ไว้ในวงจรส่วนหน้า พบว่า เมื่อคงที่แรงดันไฟสลับ AC 220 V, 50Hz ค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) เท่ากับ 0.94 ส่วนประสิทธิภาพ (η) ของวงจรชุดคอนเวอร์เตอร์ เท่ากับ 73.94 % ต่ำกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ 80 %

4. ผลการเปรียบเทียบค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) และค่ากำลังไฟฟ้าจริงด้านขาเข้า (Real Power) ระหว่างหลอดฟลูออเรสเซนต์กับหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจ

4.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) เมื่อคงที่แรงดันไฟสลับ 220 V, 50 Hz พบว่า วงจรหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจขับด้วยชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์ ซึ่งประกอบด้วยวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์โดยมีบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ เป็นวงจรส่วนหน้า วัดค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) ได้ เท่ากับ 0.94 ต่ำกว่า 0.98 จากหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 W ที่ขับด้วยอิเล็กทรอนิกส์

ทรอนิกส์บัลลาสต์ เพียง 4.08 % แต่มีค่ามากกว่า 0.54 จากหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 W ที่ขับด้วยแมกเนติกส์ บัลลาสต์ อยู่ถึง 42.55 %

4.2 ผลการเปรียบเทียบค่ากำลังไฟฟ้าจริงด้านขาเข้า (Real Power) เมื่อคงที่ค่าแรงดันไฟสลับ AC 220 V, 50 Hz พบว่า วงจรหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คคู่ขับด้วยวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์โดยมีบูสต์ คอนเวอร์เตอร์เป็นวงจรส่วนหน้า ใช้กำลังไฟฟ้าจริง Power AC (W) เท่ากับ 57.00 W เท่านั้น ซึ่งน้อยกว่า 96.10 W และ 66.10 W จากหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 W ที่ขับด้วยแมกเนติกส์บัลลาสต์และอิเล็กทรอนิกส์บัลลาสต์ อยู่ 40.68 % และ 13.77 % ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนางจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 50 W เพื่อใช้ขับหลอด LED กำลังสูง ให้ค่าตัวประกอบกำลังเป็น 1 ได้พบประเด็นที่น่าสนใจสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการทดสอบประสิทธิภาพ (η) วงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์โดยใช้ความต้านทาน

เป็นโหลด

การทดสอบวงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 100 W ด้วยการเปลี่ยนค่าความต้านทาน โหลดและเปลี่ยนค่าแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ AC ทางด้านอินพุต 180 V - 240 V พบว่า ประสิทธิภาพ (η) ของวงจรสูงมากกว่า 80 % ทั้งนี้เป็นเพราะว่า อัตราส่วนกำลังไฟฟ้า $Power_{(o/p)}$ ต่ำกว่ากำลังไฟฟ้าจริง Power AC (W) ไม่มากนัก ส่วนค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) มากกว่า 0.87 ขึ้นไปจนเข้าใกล้ 1 แสดงให้เห็นถึงการสูญเสียกำลังไฟฟ้าในระบบต่ำซึ่งเป็นผลดีในด้านการประหยัดกำลังงานไฟฟ้า ทั้งนี้เป็นเพราะว่า วงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ได้ใช้ไอซีเฉพาะที่มีคุณสมบัติในการแก้ไขเพาเวอร์แฟกเตอร์ (PFC) ให้สูงขึ้น ด้วยการใช้ความถี่สูงในการสวิตช์กระแสให้สอดคล้องกับแรงดันไฟสลับ AC ทางด้านขาเข้าจึงส่งผลทำให้กระแสและแรงดันไฟสลับ AC ไม่เกิดมูมต่างเฟสและมีรูปร่างใกล้เคียงรูปคลื่นไซน์ และนั่นคือปัจจัยหลักที่ทำให้เพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) มีค่าสูงเข้าใกล้ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศ์เทพ โกศลสมบัติ และสุรพล ฉันทวีโรจน์ (2548) ที่กล่าวว่า กระแส

อินพุตเป็นรูปคลื่นไซน์เหมือนแรงดันและไม่เกิดมมต่างเฟสทำให้ค่าตัวประกอบกำลังเป็น 1 ส่วนแรงดันไฟสลับ AC ที่ระดับ 160 V-170 V นั้น ประสิทธิภาพ (η) ของวงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ลดต่ำลง 2-3 เท่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผลจากการออกแบบคุณลักษณะของวงจรโดยเมื่อระดับแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ AC ต่ำกว่าที่กำหนดจะทำให้เกิดการดีงกระแส $I_{DC(i/p)}$ มากกว่าปกติทำให้แรงดันไฟ $V_{DC(i/p)}$ ทางด้านอินพุตลดลง แต่ด้วยคุณสมบัติของไอซีสวิตซ์ในวงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ยังคงสามารถรักษากำลังไฟฟ้า Power (o/p) ทางด้านเอาต์พุตไว้ได้อย่างคงที่แต่ก็ยังส่งผลให้ประสิทธิภาพ (η) ของวงจรลดลงไป

2. ผลการทดสอบประสิทธิภาพ (η) วงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์โดยใช้

ความต้านทานเป็นโหลด

การทดสอบวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 50 W ด้วยการเปลี่ยนค่าความต้านทานโหลดและเปลี่ยนค่าแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ AC ทางด้านอินพุต พบว่า ประสิทธิภาพ (η) ของวงจรสูงมากกว่า 80 % เป็นเพราะว่า อัตราส่วนกำลังไฟฟ้า Power (o/p) นั้นต่ำกว่ากำลังไฟฟ้า Power (i/p) เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ทำงานในโหมดสวิตซ์ซึ่งที่ความถี่สูง ทำให้ลดการสูญเสียกำลังงานของอุปกรณ์กำลังต่างๆ ได้เป็นอย่างมาก สามารถจ่ายกำลังงานได้อย่างต่อเนื่องและไม่สูญเสียกำลังในรูปแบบของความร้อนมากนัก

ส่วนเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) ต่ำกว่า 0.64 ซึ่งมีค่าค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การใช้เรียงกระแสแบบบริดจ์ในส่วนหน้าที่ทำงานทั้งเฟสลบและเฟสบวกโดยสัมพันธ์กับการดีงกระแสของหม้อแปลงสวิตซ์ในวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ซึ่งเป็นโหลด แต่เนื่องจากไฟฟ้ากระแสสลับ AC ขาเข้าความถี่ต่ำ 50 Hz ทำให้กระแสที่จ่ายออกจากวงจรบริดจ์แต่ละครึ่งไซเคิลทั้งเฟสบวกและลบเป็นไปตามเท่าที่โหลดต้องการ จึงเห็นรูปคลื่นของกระแสมีความสัมพันธ์กับแรงดันตามความเป็นจริง แต่รูปคลื่นของกระแสไม่มีลักษณะที่เป็นรูปคลื่นไซน์ที่ชัดเจน ดังนั้น จึงส่งผลทำให้เพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) มีค่าต่ำ สอดคล้องกับทฤษฎีดังสมการ $\lambda = \frac{P}{U} = \frac{V_s I_s \cos\theta_1}{V_s I_s}$ หรือ $\lambda = Kd \times DP$ นั่นคือ กระแสที่ไม่ใช่รูปคลื่นไซน์จะไม่ได้ประกอบไปด้วยกระแสที่มีความถี่มูลฐานเท่านั้น แต่ประกอบด้วยกระแสที่ความถี่เป็นจำนวนทวีคูณของความถี่มูลฐาน เรียกว่า กระแสฮาร์โมนิกส์ ดังนั้นถึงแม้ว่าค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ ($\cos\phi$) จากการคำนวณจะมีค่าเป็น 1 แต่ถ้ากระแสมีความผิดเพี้ยนมากค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ก็จะมีค่าน้อยกว่า 1 ได้เช่นกัน

3. ผลการทดสอบหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจ ชับด้วยชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์

การทดสอบหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจ ชับด้วยชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์ ซึ่งประกอบด้วยวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 50 W โดยมีบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 100 W ใส่ไว้ในวงจรส่วนหน้า พบว่า เมื่อคงที่แรงดันไฟสลับ AC 220 V, 50Hz ค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ (COS ϕ) เท่ากับ 0.94 มีค่าสูงใกล้เคียง 1 เนื่องจากวงจรบูสต์ คอนเวอร์เตอร์ ได้ใช้ไอซีเฉพาะที่มีคุณสมบัติในการแก้ไขเพาเวอร์แฟกเตอร์ (PFC) ให้สูงขึ้น คือ เบอร์ FAN7528 ในการสร้างรูปคลื่นกระแสทางอินพุตให้เหมือนกับรูปคลื่นไซน์ของแรงดันและไม่ทำให้เกิดมูตางเฟส จึงส่งผลให้เพาเวอร์แฟกเตอร์ (COS ϕ) สูงขึ้นได้ ดังสมการ $P = V_s I_s \cos\phi$ ส่วนประสิทธิภาพ (η) ของวงจรชุดคอนเวอร์เตอร์ เท่ากับ 73.94 % ที่ลดลงต่ำกว่า 80 % นั้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์มีลักษณะการต่อวงจรเป็นแบบสองขั้นตอนจึงส่งผลให้การสูญเสียกำลังในระบบชุดคอนเวอร์เตอร์ในภาพรวมมีมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิภาพ (η) ของวงจรชุดคอนเวอร์เตอร์ ลดลงนั่นเอง

4. ผลการเปรียบเทียบค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ (Cos ϕ) และค่ากำลังไฟฟ้าจริงด้านขาเข้า (Real Power) ระหว่างหลอดฟลูออเรสเซนต์กับหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจ

4.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ (COS ϕ) เมื่อคงที่แรงดันไฟสลับ AC 220 V, 50 Hz พบว่า วงจรหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจ ชับด้วยชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์ ซึ่งประกอบด้วยวงจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ โดยมีบูสต์ คอนเวอร์เตอร์เป็นวงจรส่วนหน้า วัดค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ (COS ϕ) ได้เท่ากับ 0.94 ใกล้เคียงกับ 0.98 จากหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยอิเล็กทรอนิกส์บัลลาสต์ โดยที่ภายในตัวบัลลาสต์ประกอบด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้การสูญเสียกำลังไฟฟ้าต่ำ อย่างไรก็ตามวงจรหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจยังคงให้ค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ (COS ϕ) สูงกว่า 0.54 จากหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 W ที่ขับเคลื่อนด้วยแมกเนติกส์บัลลาสต์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แมกเนติกส์บัลลาสต์มีโครงสร้างทำมาจากขดลวดพันบนแกนเหล็ก เมื่อใช้กับไฟฟ้ากระแสสลับ AC 220 V, 50 Hz ด้วยคุณสมบัติที่เป็น L จึงทำให้กระแส (I) ล้าหลังแรงดัน (V) เป็นมุม θ จึงส่งผลให้ค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์ต่ำ นั่นเอง

4.2 ผลการเปรียบเทียบค่ากำลังไฟฟ้าจริงด้านขาเข้า (Real Power) เมื่อคงที่แรงดันไฟสลับ AC 220 V, 50 Hz พบว่า วงจรหลอด LED กำลังสูงแบบแพ็คเกจ ชับด้วยชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์

ซึ่งประกอบด้วยวงจร ฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์โดยมีบูสต์ คอนเวอร์เตอร์เป็นวงจรส่วนหน้าใช้ กำลังไฟฟ้าจริง Power AC (W) เท่ากับ 57.00 W เท่านั้น ซึ่งน้อยกว่าหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 W ที่ซั้บด้วยแม็กเนติกส์บัลลาสต์และอิเล็กทรอนิกส์บัลลาสต์ อยู่ 40.68 % และ 13.77 % ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลอด LED กำลังสูงซั้บด้วยชุดวงจรคอนเวอร์เตอร์ที่มีประสิทธิภาพ ค่อนข้างสูงประการหนึ่ง ประกอบกับหลอด LED กำลังสูงที่ใช้พลังงานไฟฟ้าน้อยกว่าในขณะที่ให้ ค่าความเข้มแสงใกล้เคียงกัน ส่วนหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 W ที่ซั้บด้วยอิเล็กทรอนิกส์ บัลลาสต์นั้นจะประหยัดกำลังงานไฟฟ้ารองลงมา เนื่องจากอิเล็กทรอนิกส์บัลลาสต์ได้ถูกพัฒนาขึ้นมา แทนแม็กเนติกส์บัลลาสต์ ด้วยการใช้อุปกรณ์สวิทซ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ความเร็วสูงและใช้ขดลวด เหนียวหนาที่เล็กกว่า ดังนั้นจึงสามารถลดความสูญเสียในขดลวดและความร้อนที่เกิดขึ้นได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โครงการวิจัย การพัฒนางจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์ ขนาดกำลัง 50 W เพื่อใช้ซั้บ หลอด LED กำลังสูงให้ค่าตัวประกอบกำลังเป็น 1 นั้นเป็นวงจรแบบสองขั้นตอน ดังนั้นวงจรจึงแยก ออกจากกันอย่างอิสระ การนำวงจรทั้งสองประกอบเข้าด้วยกันและออกแบบแผ่นระบายความร้อนใน แนวนอนให้เหมาะสมติดแผ่น PCB จะทำให้ขนาดพื้นที่ของวงจรเล็กลง
2. ควรมีการวิเคราะห์หาระยะเวลาคืนทุนของโครงการ เมื่อนำหลอด LED กำลังสูงมาใช้แทน หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 W ที่ซั้บด้วยแม็กเนติกส์บัลลาสต์และอิเล็กทรอนิกส์บัลลาสต์ เพื่อใช้ เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาข้อมูลหลอด LED กำลังสูงรุ่นใหม่ๆ ที่มีคุณสมบัติหรือประสิทธิภาพในการ ส่องสว่างที่สูงมากกว่า มีราคาที่เหมาะสมและหาได้ง่ายตามท้องตลาด
2. การพัฒนางจรฟลายแบ็ค คอนเวอร์เตอร์แบบขั้นตอนเดียว โดยทำงานร่วมกับไอซี เฉพาะที่มีคุณสมบัติในการแก้ไขเพาเวอร์แฟกเตอร์ (COS ϕ) ให้มีค่าสูงขึ้น (Power Factor Correction ; PFC) ที่มีขนาดแรงดันไฟและกำลังวัตต์เหมาะสมกับหลอด LED กำลังสูง จะทำให้ ประสิทธิภาพของวงจรสูงขึ้นและลดการใช้พลังงานลงได้อีก